

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופטת אשרית רוטקופף

תובע מוחמד עיראקי

נגד

נתבעים 1. מוחמד בשארה
2. יחיא עבדל חי

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22

בפניי תביעה מכח חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965 (להלן: חוק איסור לשון הרע), במסגרתה עותר התובע לפיצוי כספי מאת הנתבעים בגין טענתו כי הוציאו דיבתו רעה באמצעות פרסומים שונים שערכו אודותיו ברשת החברתית "פייסבוק".

א. רקע כללי:

1. התובע, תושב העיר טירה, הינו רופא שיניים במקצועו. במהלך שנת 2009 פעל התובע להקמת מבנה על מקרקעין שבבעלותו (להלן: הבניין). הנתבעים, תושבי טירה אף הם, מתגוררים בסמיכות לבניין.

2. ביום 28/12/09 ניתן לתובע על ידי הוועדה המקומית לתכנון ובניה – טירה, היתר בניה במסגרתו הותרה לו הקמת 3 יחידות דיור על קומת עמודים מפולשת + גדר.

3. אין מחלוקת כי בגין סטייה של התובע מהיתר הבניה שניתן לו, עמד התובע לדין במסגרת תו"ב 47411-08-10 במסגרתו הורשע על פי הודאתו בביצוע חריגות הבנייה שביצע. בעקבות חריגות בנייה אלה, אף הגישו הנתבעים ב-6/2010 בקשה לצו מניעה (ת"א 41958-06-10) בה עתרו לאסור על התובע המשך ביצוען של עבודות הבניה בבניין וכן להרוס את כל אשר בנה ללא היתר.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 14-07-8265 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 4. על רקע הליכים אלה, הגיש התובע ביום 2/11/10 תכנית מפורטת (טר/2800) לוועדה
- 2 המחוזית לתכנון ובניה שמטרתה העיקרית הייתה להכשיר את השטחים הנוספים שנבנו
- 3 כאמור ללא היתר.
- 4
- 5 5. ביום 23/12/12 החליטה הוועדה המחוזית לדחות את התנגדויות הנתבעים שהוגשו כנגד
- 6 התכנית המפורטת האמורה ולאשרה בתנאים.
- 7
- 8 6. ביום 23/9/14 אישרה הוועדה המקומית את בקשת התובע להקמת בית מגורים בן 4 קומות
- 9 ו-4 יחידות דיור – אישור שבפועל היווה הכשרת המבנה הקיים. על החלטה זו הגישו
- 10 הנתבעים ערר לוועדת הערר המחוזית של משרד הפנים.
- 11
- 12 7. בהחלטתה של וועדת הערר מיום 6/7/15 נקבע כי הבקשה להיתר שניתנה תואמת את
- 13 הוראות התכנית המפורטת שהוגשה על ידי התובע ולכן יש לאשר את הבקשה, וזאת בכפוף
- 14 להשלמת הדרישות הטכניות שצוינו בהודעת הוועדה המקומית מיום 2/4/15. בנסיבות אלה
- 15 נדחה ערר הנתבעים.
- 16
- 17 8. לשם השלמת התמונה יצוין כי כעולה מחומר הראיות, נכון למועד שמיעת ההוכחות, בנייתו
- 18 של הבניין טרם הושלמה והוא עומד במצב "שלד".
- 19
- 20 9. ביום 24/6/14 ובסמוך לאחר מועד זה – בעיצומה של ההשתלשלות התכנונית אודות המבנה
- 21 כפי שפורטה לעיל – העלו הנתבעים בדף הפייסבוק של כל אחד מהם, 8 רשומות שונות
- 22 (להלן: הפוסטים בהתאמה). הפוסטים עליהם עוד אעמוד להלן, כללו בעיקרן התייחסות ל-
- 23 "אופי הבעיית" הנטען של הרקע התכנוני של הבניין והשגת ההיתר. תביעה זו, המבוססת
- 24 על אותם פוסטים של הנתבעים, הוגשה על ידי התובע ימים ספורים בלבד לאחר פרסומם
- 25 כשטענתו המרכזית של התובע הינה כי הנתבעים הוציאו דיבתו רעה באמצעות אותם
- 26 פוסטים.
- 27
- 28 10. התביעה הוגשה בראשיתה על סך של 500,000 ₪ כשנטען כי הפרסומים של הנתבעים הביאו,
- 29 בין היתר, לפגיעה וירידה בהכנסותיו של התובע כרופא שיניים, נוכח ביטול תורים של
- 30 מטופלים על רקע הירתעותם מהשמועות שיוחסו לתובע בפוסטים האמורים.
- 31
- 32 11. בפתח ישיבת ההוכחות שהתקיימה ביום 18/1/16 נעתרתי לבקשת התובע לתקן את כתב
- 33 תביעתו באופן שסכום התביעה צומצם לסך של 200,000 ₪ (סך הפיצוי הסטטוטורי המלא

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

1 משני הנתבעים על-פי סעיפים 7א(ב) ו7א(ג) לחוק איסור לשון הרע). בסיום אותה ישיבה,
2 סיכמו הצדדים את טענותיהם בפניי.

ב. תמצית טענות הצדדים:

6
7 12. לטענת התובע, לאחר שהוא הצליח להתגבר על המכשולים שהנתבעים וכן אבי משפחתם
8 (המשמש כחבר בוועדה המקומית) הערימו עליו, ולאחר שהנתבעים הבינו שהתובע יקבל
9 היתר בניה, הם בחרו לצאת במסע פרסומים שקריים ברשת הפייסבוק. כל מטרתם של
10 פרסומים אלה היה לפגוע בשמו הטוב של התובע ולהשניא אותו בעיני ציבור תושבי טירה,
11 ומתוך תקווה שבדרך זו, יסיטו את דיוני הוועדה בעניין המשך התקדמות בניית המבנה
12 למחוזות אחרים, ובכך תצלח מזימתם.

13
14 א. פרסום ראשון (להלן: הפרסום הראשון); ביום 24/6/14 פרסם הנתבע 1 בעמוד
15 הפייסבוק שלו בצירוף תמונה של הבניין שהקים התובע את הפוסט שכלל את המלל
16 הבא:

17 "שיא החוצפה, לא חוקי, פוגע ב-15 משפחות והאסון שהעירייה תומכים ומשתפים
18 פעולה תמורת שוחד, כאשר הבניין מוקם על מסמכים מזוייפים".

19
20 ב. פרסום שני (להלן: הפרסום השני): במסגרת פוסט נוסף מאותו מועד בו נכללה גם כן
21 תמונת הבניין, כתב הנתבע 1 את הדברים הבאים:

22 "שום דבר חוקי, הכל מזויף, תבואו תראו ותשפטו בעצמכם, שום חניה, ובניה על כל
23 השטח, בנה קומה חמישית בעזרת המשטרה וחילק כל קומה ל-2 דירות, וקומת
24 העמודים שהוא טוען שזה חניה, רוצה לסגור כדי להרוויח עוד 2 דירות. מה דעתכם
25 חברי העירייה לאיפה נלך? חברי העירייה כמה שילם לכם כדי שתגרמו לנזק בעיר,
26 תישפטו על פי חוק".

27
28 ג. פרסום שלישי (להלן: הפרסום השלישי): במסגרת פוסט נוסף מאותו מועד, כתב
29 הנתבע 1 את הדברים הבאים:

30 "רוצה להכשיר את הבניין באמצעות זיפים ולמכור למשתפי פעולה, כמו שעשה
31 בעבר".

32
33 פוסט זו זכתה לתגובה של הנתבע 2 במסגרתה ציין כי: "הבניין הזה יוביל לדם בשכונה
34 ואני מטיל אחריות על העירייה וחברי העירייה המושחתים".

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1
- 2 **ד. פרסום רביעי** (להלן: הפרסום הרביעי): ביום 25/6/14 פרסם הנתבע 2 בעמוד הפייסבוק
- 3 שלו בצירוף תמונת רקע של הבניין את הפוסט הבא:
- 4 "הוא רוצה להכשיר את הבניין באמצעות זיופים ולמכור למשתפי פעולה, כמו שעשה
- 5 בעבר".
- 6
- 7 **ה. פרסום חמישי** (להלן: הפרסום החמישי): המדובר בפוסט נוסף שהנתבע 2 פרסם זמן
- 8 קצר לאחר הפרסום הרביעי, שנטען כי הינו העתק חופף של הפוסט הרביעי.
- 9
- 10 **ו. פרסום שישי** (להלן: הפרסום השישי): המדובר בפוסט נוסף שנכתב על ידי הנתבע 2
- 11 במסגרתו נכללה שוב תמונת רקע של הבניין וכך נכתב:
- 12 "ניסיון לזייף היתר בעירייה, והשוחד עיוור עיני אנשים".
- 13
- 14 **ז. פרסום שביעי** (להלן הפרסום השביעי): במסגרת פוסט נוסף של הנתבע 2 שכלל גם כן
- 15 תמונת רקע של הבניין, נכתבו הדברים הבאים:
- 16 "ניסיון למתן שוחד שנכשל, להכשיר בניין לא חוקי שפוגע בתושבים יותר מלהועיל.
- 17 בקרוב נפרסם שמות של המושחתים מחברי העירייה המושחתים. הבניין בכלל לא
- 18 חוקי ואפילו אין לו חנייה, אתם מוזמנים לבוא ולשפוט בעצמכם".
- 19
- 20 במסגרת תגובה לפוסט זה ציין הנתבע 2: "רופא בלי גבולות, שוחד בלי גבולות, פשע
- 21 בלי גבולות בטירה".
- 22
- 23 **ח. פרסום שמיני** (להלן: הפרסום השמיני): פוסט נוסף שפורסם על ידי הנתבע 2 כלל גם
- 24 הוא את תמונת הרקע של הבניין, ובו נרשם:
- 25 "שיא החוצפה שהבנין הזה עובר על החוק ופוגע ב-15 משפחות שגרים ליד. האסון
- 26 שיש חברי עירייה שתומכים ומשתפים פעולה להכשיר את הבניין בעבור שוחד,
- 27 הניירת מזוייפת ולא תואמת את המצב הקיים".
- 28 13. לטענת התובע, יש בתוכם של הפוסטים שפורסמו על ידי כל אחד מהנתבעים, כדי לסווגם
- 29 כפרסומים שקריים ומשמיצים, שכל כולם נועדו לפגוע במעמדו ובשמו הטוב.
- 30
- 31 14. הנתבעים טוענים מנגד כי הפרסומים אינם מהווים לשון הרע, כשכל מטרת התובע בהגשת
- 32 התביעה הייתה להזיק ולנקום בנתבעים על רקע ההליכים השונים שהם נקטו כנגד התובע
- 33 בעבר בגין עבירות הבנייה שביצע על פי חוק התכנון והבנייה; הוספת קומה שלמה בניגוד

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 להיתר שניתן וללא הסדרת חנייה, וכן אי קיום צו ההפסקה המנהלי שהוצא כנגדו על ידי
2 הוועדה המקומית. כן, נטען כי עצם הודייתו של התובע שביצע במודע את עבירות הבנייה,
3 אומר דרשני ובנסיבות אלה יש לקבוע כי לא תצמח לו כל זכות תביעה. כן, נטען כי מטרת
4 הנתבעים בפרסומים (שלגביהם נטען בכלליות כי אינם נכונים על-פי תרגומם וכי הוצאו
5 מהקשרם) הייתה שהתובע יבצע בנייה חוקית ולא תוך חריגה הפוגעת וגורעת מזכויותיהם
6 של הנתבעים והדיירים האחרים המתגוררים בסמיכות לבניין. כן, לשיטת הנתבעים, לא
7 נגרם לתובע כל נזק, לרבות כל פגיעה בשמו הטוב ופגיעה כספית.
8
- 9 15. בהתייחס לפרסומים, הלינו הנתבעים בכתב הגנתם על כך שאין "תרגום חוקי" מערבית
10 לעברית של הפוסטים, וכן העלו טענות שונות לעניין "חוסרים" בתרגומים של חלק
11 מהקטעים. להלן הטענות הפרטניות שנטענו ביחס לכל פרסום ופרסום ונוסחם הנטען:
12
- 13 א. **הפרסום הראשון**: הנתבע 1 טען כי חסר בטקסט קטעים: "**כי בנין זה נוגד לחוק, וכי**
14 **המשפחות מתגוררים בסמוך לו, "ואלוהים הוא היודע" וכי הבנין ע"פ המסמכים**
15 **המזויפים על הנייר נחשב לחוקי אך בפועל מעל הקרקע אין התאמה"**. כן, נטען כי לא
16 הייתה כל מטרה לפגוע בשמו של התובע, כשהכוונה הייתה שהנתבע 1 התנגד ונקט
17 בהליכים נגד התובע בגין הבניה הלא חוקית. כן, נטען כי התגובות לאותו פוסט תומכות
18 בהפסקת הבנייה הלא חוקית, ושמו המפורש של התובע כלל לא צוין.
19
- 20 ב. **הפרסום השני**: נטען כי גם בעניין פרסום זה נטען "חסר תרגום קטע": "**לכן איפה ילכו**
21 **האנשים המתגוררים במשך 20 שנה, מה דעתכם חברו העירייה התומכים, מה שולם**
22 **לכם, אתם מזיקים לעיר ותשפטו ע"פ חוק"**. גם באשר לפוסט זה נטען כי אין בו כל
23 אזכור של שמו של התובע.
24
- 25 ג. **הפרסום השלישי**: לטענת הנתבע 1 קיימת טעות והטעייה גסה וחמורה בתרגום הנטען
26 בכתב התביעה; כך, התרגום הנכון הינו: "**הוא רוצה לקבל היתר בניה ע"י זיוף המפות**
27 **ומכירתה לזרים כמו שעשה בעבר"**, וזאת בניגוד למכירה ל-"משתפי פעולה" כפי
28 שנטען. הטענה כי היה ניסיון לצייר את התובע כ"בוגד" הינה בגדר "המצאה" של
29 התובע כשכל כולה היא להכפיש את שם של הנתבעים לאור מאבקם הלגיטימי.
30
- 31 ד. **הפרסום הרביעי**: כמו הנתבע 1, גם הנתבע 2 טען כי קיימת טעות והטעייה בתרגום
32 הנטען בכתב התביעה; כך, התרגום הנכון לשיטתו הינו: "**הוא רוצה לקבל היתר בניה**
33 **ע"י זיוף המפות ומכירתה לזרים כמו שעשה בעבר"**, וזאת בניגוד למכירה ל-"משתפי
34 פעולה" כפי שנטען. גם בעניין זה נטען כי לא היה בפרסום כל אזכור שמו של התובע.

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1
2 ה. **הפרסום החמישי**: לעניין פרסום זה, נטען כי כלל לא הוכחה כל עילת תביעה; לטענת
3 הנתבע 2 פרסום זה כלל לא צורף לתביעה, ובתוך כך לא צוין שמו ופרטיו של התובע
4 כמו גם פרטיו ומיקומו של הבניין.
5
6 ג. **הפרסום השישי**: גם בעניינינו של פרסום זה עלתה הטענה כי התרגום אינו נכון ו/או
7 מדויק, משעה שמדובר בתגובה על פרסום של הנתבע 1 עמוד הפייסבוק שלו. מכל
8 מקום, התרגום הנכון הוא: "יש אנשים שמקבלים שוחד אשר גודל הסכומים מעורר
9 אותר [צ"ל אותם] כי הם רוצים אינטרס שלהם". גם בעניין זה נטען כי שמו ופרטיו של
10 התובע כמו גם פרטיו ומיקומו של הבניין כלל לא צוינו.
11
12 ז. **הפרסום השביעי**: כמו בשאר התרגומים הרלוונטיים לעניינינו של הנתבע 2, גם במקרה
13 זה הלין הנתבע 2 על כך שהפוסט לא תורגם באופן נכון ו/או מדויק; "ניסיון לשלם
14 שוחד נכשל למתן היתר בנייה לבניין שאינו חוקי ומזיק לתושבינו יותר מאשר מועיל,
15 (פרסם שמות חברי עירייה מקבלי שוחד ופקידים, בניין זה עבר על החוק מבחינת
16 הדרשיות החוקיות לבנייה אף אין חנייה אחת לאוטו, הדרך שברוחב 5 מטרים נהיה
17 כחנייה". כן, נטען כי אין בפרסום זה כל סממן שיש בו כדי לזהות את התובע ו/או
18 הבניין, כאשר התוכן מתייחס לעיריה ולחבריה וכלל לא נוגע לתובע.
19
20 ח. **הפרסום השמיני**: לטענת הנתבע פרסום זה הינו למעשה שיתוף שביצע הנתבע 2
21 לפוסט שנערכה על ידי הנתבע 1 (במסגרת הפרסום הראשון). כן, נטען כי אין כל סממן
22 שיש בו כדי לזהות את התובע ו/או הבניין.
23
24
25 ג. **דיון והכרעה**:
26
27 16. בפסיקה העניפה אשר נדרשה לניתוח עוולת לשון הרע, הודגש לא אחת כי זכותו של אדם
28 לשמו הטוב, הינה זכות שהוכרה בשיטת המשפט הישראלית עוד מתחילת דרכה. באחד
29 מפסקי הדין הראשונים שניתנו על ידי בית המשפט העליון נקבע כי "כל עוד קיים חוק
30 המכיר בזכותו של אדם ששמו הטוב לא יוכתם, הרי הציבור כולו מעוניין בכך שזכות זו
31 תכובד ולא תפגע" (ר' ע"א 90/49 בנטוב נ' קוטיק, פד"י ה' 593, 597). זכות זו אף נטועה
32 עמוק במקורות העבריים והעיקרון שדומה כי השתרש באופן הכי נרחב הינו זה שצוין
33 במגילת קהלת - "טוב שם משמן טוב" (ר' קהלת ז' א' (א)).
34

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

17. עיקר טרוניותיו של התובע (לרבות לאחר שצמצם כאמור את סכום תביעתו) מתמקדות בפגיעה הקשה בשמו הטוב כרופא בכיר ומכובד בקהילתו ואשר נגרמה לו בעקבות הפרסומים של הנתבעים. לא בכדי בחר התובע לפתוח תביעתו ולהזהות עם הדברים המהדהדים שנאמרו בע"א 214/89 אבנרי נ' שפירא, פ"ד מג(3) 840, 859, שם צוין כי: **"כבוד האדם ושמו הטוב חשובים לעיתים לאדם כחיים עצמם, הם יקרים לו לרוב יותר מכל נכס אחר"**.

יסודות עוולת לשון הרע

18. פרסום מהווה לשון הרע, אם וכאשר הוא מקיים את אחד מהתנאים הקבועים בסעיף 1 לחוק איסור לשון הרע הקובע:

"1. לשון הרע היא דבר שפרסומו עלול –

(1) להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז או ללעג מצדם;

(2) לבזות אדם בשל מעשים, התנהגות או תכונות המיוחסים לו;

(3) לפגוע באדם במשרתו, אם משרה ציבורית ואם משרה אחרת, בעסקו, במשלח ידו או במקצועו;

(4) לבזות אדם בשל גזעו, מוצאו, דתו, מקום מגוריו, מינו, נטייתו המינית או מוגבלותו;"

19. סעיף 2 לחוק מגדיר פרסום וקובע, כי:

"(א) פרסום, לענין לשון הרע - בין בעל פה ובין בכתב או בדפוס, לרבות ציור, דמות, תנועה, צליל וכל אמצעי אחר.

(ב) רואים כפרסום לשון הרע, בלי למעט מדרכי פרסום אחרות:

(1) אם היתה מיועדת לאדם זולת הנפגע והגיעה לאותו אדם או לאדם אחר זולת הנפגע;

(2) אם היתה בכתב והכתב עשוי היה, לפי הנסיבות להגיע לאדם זולת הנפגע."

20. במסגרת סעיף 3 הודגש כי **"אין נפקא מינה, אם לשון הרע הובעה במישרין ובשלמות או אם היא והתייחסותה לאדם הטוען שנפגע בה משתמעות מן הפרסום או מנסיבות חיצוניות, או מקצתן מזה ומקצתן מזה"**.

21. ניתוח של עוולת לשון הרע ובפרט טענה לפגיעה בשם הטוב, המולידה עוולה בנויקין ומזכה בפיצוי, בנוי מארבעה שלבים: **בשלב הראשון**, יש לפרש את הביטוי, בהקשר אובייקטיבי, ולשאוב ממנו את המשמעות העולה ממנו, על פי אמות מידה מקובלות על האדם הסביר. **בשלב השני**, יש לבחון האם על פי משמעות זו, מהווים הדברים "לשון הרע" על פי סעיף 1

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 לחוק, והאם אופן אמירתם מהווה "פרסום" כמשמעותו על פי מבחני סעיף 2 לחוק. **בשלב**
2 **השלישי**, יש לבחון את תחולת ההגנות השונות על הפרסום, על פי סעיפים 13 עד 15 לחוק,
3 אשר תחולת מי מהן עשויה לשלול את אחריותו של המפרסם לפרסום לשון הרע. **בשלב**
4 **הרביעי** והאחרון, וככל שהפרסום ממלא אחר תנאי שלושת השלבים הקודמים, יש לבחון
5 את שאלת הסעדים, ובתוכם שאלת הפיצוי הראוי לתובע (ר' ע"א 89/04 **יולי נודלמן נ' נתן**
6 **שרנסקי** [פורסם בנבו] (4/8/08)).
7
8 22. על האבחנה בין החלופות השונות המנויות בסעיף 1 לחוק עמד בית המשפט העליון בע"א
9 1104/00 **אפל נ' חסון**, פ"ד נו(2) 607; כך נקבע כי החלופה הראשונה סעיף 1 לחוק
10 המדברת על השפלת אדם בעיני הבריות הינה בבחינת 'חלופת סל רחבת היקף', בעוד שלוש
11 החלופות הנוספות הן ספציפיות. כן, נקבע בפסק הדין האמור כי הוכחת פרסום אשר יש בו
12 לשון הרע לא מחייב פגיעה או גרימת נזק ודי שהנפגע יוכיח כי הפרסום "עלול" היה לפגוע.
13
14 23. בבואי לבחון האם יש בתוכנם של הפרסומים מאת הנתבעים לשון הרע אני מוצאת שיש
15 להשיב של שאלה זו בחיוב, ביחס לכלל הפרסומים, ואף אם אבחר לבחון אותם על-פי
16 נוסחם הנטען כפי שהובא על ידי הנתבעים בכתב הגנתם.
17
18 ככלל, המבחן לפרשנות פרסום הוא מבחן אובייקטיבי - מהו המובן הטבעי והרגיל של
19 פרסום בעיני האדם הסביר. התבטאות מהווה לשון הרע מקום שקיימת אפשרות
20 אובייקטיבית, כי פרסומה עלול להשפיל אדם בעיני הבריות או לעשותו מטרה לשנאה, לבוז
21 או ללעג מצדם. משמעות הפרסום נלמדת מתוכו; היא מתפרשת על-פי המובן הטבעי והרגיל
22 של הלשון כאמור (פרשנות מילולית) ועל-פי הקשר הדברים בו היא נאמרה (ר' ע"א 740/86
23 **תומרקין נ' העצני**, פ"ד מג(2), 333, 338; ע"א 723/74 **הוצאת עיתון "הארץ" בע"מ נ' חברת**
24 **החשמל**, פ"ד לא(2) 281, 293).
25
26 בענייננו, דומה שיהיה קושי של ממש לחלוק על כך שרובם ככולם של הפרסומים טומנים
27 בחובם יסודות ברורים של לשון הרע. הביטויים בהם בחרו הנתבעים לעשות שימוש
28 בפרסומיהם, ובעיקר בשימוש במונחים "שוחד" ו"זיוף" כאמצעים שנקטו לצורך קידום
29 התכנון והבניה של הבניין (שימוש שנעשה בפרסום הראשון, השני והשלישי מצד הנתבע 1
30 ובפרסומים הרביעי, החמישי, השישי, השביעי והשמיני מצד הנתבע 2) – מגבשים את
31 הגדרת הפרסומים כפוגעניים עד מאוד בתובע ובכבודו. כל אדם סביר היה מבין מהדברים
32 כי העומד מאחורי הבנייה הינו אדם לא ישר ולא הגון שהתנהלותו מאופיינת בגישה
33 עבריינית שכן שהוא לא בוחל באמצעים לא כשרים ולא חוקיים על מנת לקדם אינטרס

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

1 אישי-כלכלי שלו. ברי כי הדברים עלולים להטיל כתם כבד באישיותו של התובע, כאדם
2 פרטי ובעיקר על רקע מקצוע הנותן שירות לציבור בתחום הרפואה, ולרבות בקרב תושבי
3 העיר אשר אינם מכירים בהכרח את ההיסטוריה שבין הצדדים, עד לשלב הפרסומים.
4 הפרסומים אם כן מהווים הכפשה, ביזוי והוצאת דיבה רעה.
5

6 24. בכל הקשור לעצם הוכחת הפרסום, הרי שהן לכתב התביעה והן במסגרת חקירתו הנגדית
7 של הנתבע 2, צורפו העתקים מהפוסטים הנדונים כפי שהם פורסמו בדף הפייסבוק של כל
8 אחד מהנתבעים, כששם ניתן לראות, בין היתר, את תמונתו של הבניין וכן את התגובות
9 המתייחסות לכל פרסום.
10

11 25. בכתב הגנתם ובסיכומיהם, טענו הנתבעים כי משעה ששמו המפורש של התובע לא צוין באי
12 אלו מהפרסומים, הרי שמי שנחשף לפרסומים כלל לא היה יכול לדעת "שמתכוונים לאדם
13 הזה בכלל", וכן כי אין כל פרט זיהוי של הבניין כבניינו של התובע ולא היה ניתן לזהות את
14 הבניין. לא מצאתי ממש בטענה זו. בעניין זה העיד התובע, כי על עצם קיומם של
15 הפרסומים, נודע לו מיד בסמוך להעלאתם, וזאת מפי בני משפחה וכן מפציינטים של
16 המרפאה אשר פנו אל התובע מיוזמתם והסבו את תשומת ליבו אליהם. כך העיד בעניין זה:

17
18 "עד ליום 24.6.14 [מועד הפרסום הראשון] בערב הזה כל חיי בטירה השתנו.

19 ...

20 ביום הזה, בתאריך הזה, אני עובד במרפאה ואני אגב, אין לי פייסבוק, אין לי זמן לדברים
21 האלה, לא מתעסק בכל הדברים האלה. התחלתי לקבל טלפונים מחברים, מהמשפחה,
22 ומהפציינטים שלי גם, שכתוב עליך בפייס. גם האחייני שלי שהוא בן 15, מתקשר ואומר לי
23 דוד, יש דברים לא טובים לספר לך, כותבים עליך הרבה דברים רעים, ואני לא יודע, ואני
24 חייב להדגיש שטירה זה כולה 3 משפחות, שכל טירה עכשיו ואם גם בפייסבוק וכל
25 הווטצאפ, הפכו את זה לבית אחד, כל מי שמפקח בטירה שומעים את זה. כשהתחלתי
26 לקרוא ולראות מה כתבו עליי, השחירו לי את העיניים ואת החיים. (ר' ע' 6 שו' 10-18
27 לפרו').

28
29 ובהמשך העיד:

30
31 "הפציינטים האלה שנכנסים אליי, במקום לשאול אותי על הרפואה, מתחילים לחקור
32 אותי בתוך המרפאה – מה קרה עם השוחד? אתה נותן שוחד? אתה עדיין בחוץ? לא סגרו
33 אותך? עשו ממני עברייני" (ר' ע' 7 שו' 3-5 לפרו').
34

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 26. בעדות זו של התובע שנמצאה בעיני מהימנה, יש כדי להפריך את טענת הנתבעים כי כלל לא
2 היה ניתן לזהות את התובע כמי שעומד מאחורי הקמת הבניין. גם אם הפרסום לא ציין
3 מפורשות את שם התובע כ-'נותן השוחד' ו/או כ-'זייפן' המדובר, ההתייחסות אליו
4 משתמעת באופן ברור; הן מהשילוב בין השימוש בפעלים שבאים להצביע על זהות מוגדרת
5 של אדם (כך למשל "פוגע" - בפרסום הראשון; "שהוא טוען שזה חנייה... כמה שילם לכם"
6 – בפרסום השני; "רוצה" – בפרסום השלישי; "הוא רוצה" - בפרסום הרביעי); הן
7 מסמיכות הזמנים שבין הפרסומים לבין פניות המכרים והפציינטים אל התובע, והן מתוכן
8 תגובתו של הנתבע 2 לפרסום הפוסט השביעי אותו יזם, שם ציין בעצמו "רופא בלי גבולות,
9 שוחד בלי גבולות, פשע בלי גבולות בטירה". בכל זאת יש כדי להעיד כי היה ניתן ללא כל
10 קושי להבין שהמדובר בתובע.
11
- 12 27. עתה, משעלה בידי התובע להרים את נטל ההוכחה לגבי כלל הפרסומים שיזמו כל אחד
13 מהנתבעים והוכיח כי המדובר בפרסום לשון הרע שביצעו הנתבעים כלפיו התובעים, עבר
14 נטל ההוכחה אל הנתבעים להוכיח כי הפרסומים חוסים תחת ההגנות הקבועות בחוק וכי
15 לכן אינם מהווים עוולה המזכה בפיצוי.
16
- 17 28. עיקרי טענות ההגנה הובאו כאמור במסגרת סעיפים 14 ו-15 לעיל, כשחלקם הוכרע במסגרת
18 דיוני לעיל (לרבות התרגום אותו הציעו הנתבעים אשר לא היה בו כדי לסייע להם בנסיבות
19 העניין). בכתב ההגנה לא שוייכה אף טענה לאי אלו מהסעיפים (על חלופתיהן) המעגנים את
20 ההגנה הקבועות על פי חוק איסור לשון הרע.
21
- 22 29. רק בסיכומיהם טרחו הנתבעים להעלות טענות כלליות, לפיהן היה בפרסומים כדי לשמור
23 על "האינטרס הציבורי ו/או הפרטי" (ר' ע' 27 שו' 31-29 לפרו'). כן, נטען כי יש בדברים
24 האמיתיים "לעניין הנושא של הבניין" כדי "עניין לציבור" (ביחס לתושבים המתגוררים
25 בסביבת הבניין), וכי הפרסום היה "בתום לב או במסגרת ביקורת מותרת". כן, נטען כי
26 הפרסומים נועדו להוות "לחץ או השפעה ציבורית" על הרשות המקומית כדי לא לסטות
27 מהחוק" (ר' ע' 28 שו' 5-1 לפרו').
28
- 29 30. טענות הגנה אלה, לא רק שזכרן לא בא לידי ביטוי בכתב ההגנה כאמור, אלא שמצאתי אותן
30 כנעדרות כל בסיס.
31
- 32 31. התובע אינו יכול להנות מההגדרה של 'טלית שכולה תכלת' בכל הקשור להתנהלותו בבניית
33 הבניין, וזאת על רקע הודאתו והרשעתו בחריגות בניה. באם אכן כוונת הנתבעים הייתה
34 (כנטען על ידם בין היתר סעיף 55 לכתב הגנתם) כי כל מטרתם הייתה שהתובע יבצע בניה

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 חוקית או לעורר 'הד ציבורי' כמו גם העברת ביקורת על התנהלותו, אזי הפרסומים מצד
2 הנתבעים היו מסתכמים בציון הנתונים העובדתיים הידועים להם, ובכלל זה העמדתו של
3 התובע לדין ומהות ההליכים בהם הם נקטו עד למועדי הפרסום. במקרה זה, וודאי לא
4 הייתה קמה לתובע כל עילת תביעה כנגדם. ואולם, הנתבעים הרחיקו והפליגו להאשמתו
5 והכפשתו של התובע, בין באופן ישיר ובין באופן משתמע - בביצוע עבירות **פליליות חמורות**
6 **של מתן שוחד וזיוף**.
- 7
8 32. הנתבעים לא הצליחו להציג ולו שמץ של בסיס עובדתי לטענות אלה, לרבות במסגרת
9 שמיעת הראיות. הנתבע 1 בחקירתו הנגדית התעקש כי 'שולם שוחד'; כך, העיד, בין היתר,
10 **כי "אם נעשה [הבניין] במצב הקיים, העירייה קיבלו שוחד" ובהמשך "אמרתי אם בן אדם**
11 **כזה בונה כזה בניין במאה אחוז יש שוחד" (ר' ע' 19 שו' 25; ע' 22 שו' 7-8 לפרו').** בנסיבות
12 אלה, עצם העלאת הטענה והמשך העמידה עליה בהעדר על ראייה, מהווים חוסר תום לב
13 משווע, ושומטים את הקרקע תחת קיומן של ההגנות האמורות שנטענו בנסיבות בעניין
14 באופן סתמי ובדיעבד. בכל הקשור לנתבע 2, הרי שנראה שהוא בחר כלל להתמקד בקו הגנה
15 חדש ומקורי, עת הפתיע בעדותו, בטענה המקוממת כי **אין לו כלל "פייסבוק" וכי מי**
16 **שעומד מאחורי הפרסומים הוא לא פחות מבנו בן ה-7 (!)**.
- 17
18 33. לאור כל האמור, המסקנה הצריכה היא כי הנתבעים כשלו מלהוכיח כי אי אלו מהפוסטים
19 שיצאו תחת ידם, חוסים תחת אחת ההגנות שנטענו.
20
- 21 34. גם את הניסיון של הנתבעים לטעון כי אין בפרסומים כל ממש, שעה שהם פורסמו
22 "בסטטוס שלהם דברי פייסבוק שלהם" (ר' סעיף 55 לכתב ההגנה) יש לדחות. כבר נקבע
23 בפסיקה כי אין בעובדה שפרסום כלשהו הועלה בתוך בעולם הוירטואלי, כדי למנוע חיוב
24 בעוולה של הוצאת לשון הרע, במקרים המתאימים; **"הזכות לשם טוב ולכבוד אינה**
25 **מתאינת במרחב הוירטואלי ואין להסכין עם הילכדותה ברשת" (ר' רע"א 4447/07 מור נ'**
26 **ברק אי.טי.סי (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומי בע"מ [פורסם בבנו] (25/3/10).** גם
27 אם בפסק דין זה שהוזכר נאמר כי יש להחיל את דיני לשון הרע על פרסומים באינטרנט
28 "בשינויים המתחייבים", תוך שבית המשפט לוקח בחשבון, כי לעתים קרובות ניתן משקל
29 מועט להתבטאות במסגרת זו, והפרסום המשמיץ גם "נבלע בהמון" - במקרה דנן איני
30 סבורה כי יש כל מקום להקלה עם מי מהנתבעים נוכח ההאשמות הקשות ופוגעניות שיחסו
31 לתובע.

שאלת הפיצוי:

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 35. התובע כאמור צמצם בפתח ישיבת ההוכחות את סכום התביעה והעמידו על 200,000 ₪ -
2 הפיצוי המלא ללא הוכחת נזק לפי סעיפים 7א(ב) ו7א(ג) לחוק איסור לשון הרע.
3
- 4 36. בפסיקה שהתוותה את השיקולים שיש להביא במסגרת פסיקת פיצויים בגין לשון הרע,
5 נקבע, בין היתר, כי בית המשפט יתחשב בטיב הפרסום, בהיקפו, באמינותו, במידת פגיעתו
6 ואף התנהגותו של המזיק עשויה אף היא להשפיע על שיעור הנזק והערכתו. כן, נקבע כי יש
7 להתחשב בהיקף הפגיעה במעמדו של הניזוק בקהילתו, בהשפלה שסבל, בכאב ובסבל שהיו
8 מנת חלקו ובתוצאות הצפויות מכל אלה בעתיד. כן, נקבע שהבחינה היא אינדיווידואלית
9 כשאין לקבוע 'תעריפים', כשהתנהגותו של המזיק אף היא עשויה להשפיע על שיעור הנזק
10 והערכתו (ר' רע"א 4740/00 לימור אמר נ' אורנה יוסף, פ"ד נה(5) 510).
- 11
- 12 37. התובע העיד כי הוא בן למשפחה שמספר מבניה (אָחיו) הינם רופאים והם משרתים את
13 תושבי טירה מזה שנים רבות. כן, הדגיש בעדותו כי עם היוודע הפרסומים אודותיו הוא חש
14 כי 'השחירו את עיניו ואת חייו' (ר' ע' 6 שו' 18 לפרו'). התובע עמד על המשמעות שיש למי
15 שנחשב כנותן שוחד בקרב ציבור מאמיני האיסלאם והמביאה לפגיעה חברתית קשה (ר' ע' 6
16 שו' 26-27). התובע הדגיש בנוסף כי ההאשמות נשוא הפרסומים הביאו לפגיעה ביושרתו
17 האישית וכפועל יוצא לפגיעה ביושרתו המקצועית נוכח טיב השירות אותו הוא מספק
18 בתחום הרפואה (ר' ע' 6 שו' 28-31 לפרו'). כן, עמד התובע על כך שהדברים עוררו הד רב, לא
19 רק בקרב התושבים עצמם כי אם גם בקרב חברי הוועדה המקומית המהססים לקדם את
20 המשך הטיפול התכונני מחשש שמא הם יותקפו שוב בהאשמות כי ניתן להם שוחד (ר' ע'
21 שו' 9-11 לפרו'). עדות התובע אודות הפגיעה ההיקפית של הפרסומים ועגמת הנפש הרבה
22 שחש, נמצאה מהימנה בעיני וניכר היה שהדברים נאמרים מדם ליבו.
- 23
- 24 38. בבואי לבחון את השאלה האם הייתה "כוונה לפגוע" בתובע, הנני מוצאת כי יש להשיב על
25 טענה זו בחיוב. הנני סבורה כי מאחורי הפרסומים, לרבות אלה שבהם הוזכר השוחד ככלי
26 לקידום האישור של הבניין, עמדה כוונה מפורשת לפגוע בתובע. אמנם כעולה מעדויות
27 הנתבעים, בתחילת הדרך לא הייתה להם כל התנגדות לעצם הקמת הבניין והם אף היו נכונים
28 לסייע לתובע באספקת חשמל לעבודות וכיבוד הפועלים (ר' עדות הנתבע 1 ע' 16 שו' 7-8;
29 עדות הנתבע 2 ע' 23 שו' 17-18 לפרו'). ואולם "קבלת פנים" זו השתנתה מהקצה אל הקצה
30 עם גילוי תכונותיו של הבניין, לרבות הקומה הנוספת שנבנתה ומספר הדירות בפועל. כעולה
31 מהמסמכים שהוצגו בפניי (וכפי שפירטתי בפרק הרקע לעיל), עיתוי הפרסום, נעשה זמן לא
32 רב לאחר שהוועדה המחוזית מצאה לדחות את התנגדויות הנתבעים לתכנית המפורטת
33 האמורה ולאשרה בתנאים. תסכולם של הנתבעים מהחלטה זו הוא זה שלטעמי הביאם

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1 להעלאת הפרסומים מתוך מטרה אפשרית כי השחרת התובע בלקיחת שוחד וזיוף, תביא
2 לעיכוב בהמשך התקדמות הבניה. על כן מצאתי כי הפרסום נועד לפגוע בתובע.
3
4 39. בבואי לשקלל את הפיצוי הכולל המגיע לתובע, מצאתי להתחשב בראש ובראשונה, בחומרת
5 הדברים שנאמרו על התובע כמו גם בכך שאין זו הייתה מעידה 'חד פעמית' מצד מי
6 מהנתבעים שכן עסקינן בשלושה פרסומים שיזם הנתבע 1 ובארבעה פרסומים שיזם הנתבע
7 2 (כשלצורך זאת איחדתי בין הפרסום הרביעי והחמישי לאור זהותם). כן, לא ניתן להתעלם
8 מהעובדה שהנתבעים ידעו שדבריהם לא יועדו לאדם אחד בלבד או לבודדים, כי אם פורסמו
9 במסגרת עמוד "פייסבוק" בו החשיפה הפוטנציאלית של הדברים הייתה אפשרית למאות
10 מחבריהם של כל אחד מהנתבעים ברשת החברתית האמורה (ר' עדותו של הנתבע 1 בע' 19
11 שו' 14-17 לפרו'; ר' מספר החברים של הנתבע 2 כפי שהוא מוגדר בעמוד הראשון ל-ת/6).
12 גם אם לא ניתן להגדיר את הפרסום בנסיבות העניין כפרסום פומבי במלוא מובן המילה
13 (נוכח החשיפה למספר החברים בלבד) עדיין פוטנציאל התפשטות הינו רחב למדי. ויודגש, כי
14 מספר ה"לייקים" והתגובות ("טוקבקים") המופיעים תחת הפרסומים, אינם יכולים ללמד
15 בהכרח על מספר החברים שנחשפו לפרסומים שכן הם משקפים רק את מי שבחר להגיב
16 לפרסום מבין כלל החברים שנחשפו לפוסטים אלה.
17
18 40. מן העבר השני, הנסיבה לקולא העיקרית שאותו ניתן לזקוף לזכות הנתבעים היא בכך
19 שהפרסומים הוסרו לאחר ימים ספורים בלבד, כאשר יודגש כי המחלוקת בין הצדדים
20 בעניין זה נעה בין גרסת התובע להסרתם רק לאחר 7 ימים (ר' עדותו בע' 14 שו' 9-11) לבין
21 יומיים-שלושה בלבד כגרסת הנתבע 1 (ר' עדותו בע' 17 שו' 30-31 לפרו').
22
23 41. לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים עליהם עמדתי לעיל, מצאתי לחייב את הנתבע 1
24 בתשלום פיצוי לתובע בסך 30,000 ₪ ואת הנתבע 2 בתשלום פיצוי לתובע בסך 40,000 ₪.
25 כן, יישא כל אחד מהנתבעים בהוצאות משפט של התובע (בחלקים שווים) וכן בשכ"ט עו"ד
26 בסכום כולל של 10,000 ₪. (5,000 ₪ לכל נתבע).
27
28
29 ניתן היום, ו' אדר א' תשע"ו, 15 פברואר 2016, בהעדר הצדדים.
30

אשרית רוטקופף, שופטת

31

בית משפט השלום בפתח תקווה

ת"א 8265-07-14 עיראקי נ' בשארה ואח'

תיק חיצוני:

- 1
- 2
- 3